

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. F.M.**, trvale bytom B., S.X., proti žalovanému **C., S.X., B.**, **o určenie neplatnosti uznesenia zhromaždenia delegátov**, vedenej na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 35 Cb 25/98, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2004, č. k. 1 Obo 77/03, 1 Obo 78/03-145, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. septembra 2004, č. k. 1 Obo 77/03, 1 Obo 78/03-145 sa v časti, ktorou bolo odvolanie žalobcu odmietnuté, **z r u š u j e** a vec sa v zrušenom rozsahu vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

V časti, ktorou bolo uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené, sa dovolanie **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. novembra 2002, č.k. 35 Cb 25/98-129 zamietol žalobu a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobca sa domáhal určenia neplatnosti uznesení zhromaždenia delegátov J. z 21. apríla 1998 a z 19. apríla 2000. Po schválení transformačného projektu zostal členom družstva a keďže sa členmi družstva stali všetky oprávnené osoby, postup podľa § 13 ods. 3 Transformačného zákona nie je možný. Konštatoval, že žalovaný preukázal zhromaždeniu delegátov 21. apríla 1998, že nástupom nového podnikateľského prostredia je potrebné zmobilizovať všetky finančné prostriedky na obstatie v konkurencii, čo prítomná väčšina členov akceptovala a rozhodla sa napadnutým obmedzením stabilizovať majetkové vzťahy v družstve tak, že určila, že vyrovnací podiel sa rovná hodnote základného členského vkladu a majetkový podiel člena podľa transformačného zákona sa vyporiada až pri zániku družstva

likvidáciou. S poukazom na ustanovenie § 233 ods. 1 a ods. 5 Obch. zák. súd konštatoval, že družstvo má právo vyplatenie vyrovnacieho podielu upraviť v stanovách odchyľne od ustanovenia § 233 Obch. zák. Úpravou stanov z 21. apríla 1998 najvyšší orgán družstva stabilizoval na nevyhnutnú dobu riešenie majetkových vzťahov, ale k úplnému vylúčeniu nároku nedošlo. Dospel k záveru, že žalobca právo člena užívať jeho majetkový podiel nechápe správne, lebo podľa § 233 Obch. zák. a článku 14 stanov družstva, ako aj ďalších článkov stanov, člen má právo na vyplatenie majetkovej účasti v družstve jedine po zániku jeho členstva v družstve. Jedná sa o iný právny vzťah, ktorý nerieši napadnuté ustanovenie stanov družstva. Vzhľadom na uvedené žalobu zamietol.

Na odvolanie žalobcu vec prejednal Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací. Po preskúmaní veci odvolanie žalobcu odmietol uznesením z 27. septembra 2004, č. k. 1 Obo 77/03-145.

V rozhodnutí uviedol, že rozsudok bol žalobcovi podľa údajov na doručenie doručovaný 19. decembra 2001 a opäť 20. decembra 2001, avšak bezvýsledne a v tento deň bol uložený na pošte. Podľa ustanovenia § 47 ods. 1 O.s.p. by bol rozsudok doručený 23. decembra 2001, avšak keďže to bola nedeľa a nasledujúce dni 24.12., 25.12. a 26.12. boli vianočné sviatky, rozsudok mohol byť účinne doručený 27. decembra 2001. Lehota na podanie odvolania žalobcovi začala plynúť 28. decembra 2001 a uplynula 11. januára 2002. Žalobca podal odvolanie osobne na súde 18. januára 2002, teda po uplynutí zákonnej lehoty, t.j. oneskorene. Z uvedeného dôvodu odvolací súd odvolanie žalobcu podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odmietol.

Uznesením z 28. novembra 2002 č. k. 35 Cb 25/98-129 súd prvého stupňa nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Rozhodol tak s odôvodnením, že žalobca, ako zamestnanec Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky má čistý mesačný príjem 15 280 Sk. Predmetom sporu je vzťah vyplývajúci z Obchodného zákonníka, kde platí zásada zodpovednosti za riziko. Osoba vstupujúca do týchto vzťahov si musí byť vedomá rizika v každej fáze tohto vzťahu a vstupovať len do takých obchodných vzťahov, v ktorých je schopný si svoje postavenie obhájiť z výlučne vlastných zdrojov.

Aj proti tomuto rozhodnutiu podal žalobca odvolanie. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia toto, ako vecne správne, potvrdil uznesením z 27. septembra 2004, č. k. 1 Obo 78/03-145.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvého stupňa nepochybil, keď pri posudzovaní podmienok na oslobodenie vychádzal z čistého mesačného príjmu žalobcu, poberaného z Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky. Taktiež odvolací súd dospel k záveru, že výška mesačného príjmu 15 280,- Sk mu umožňuje zaplatiť súdne poplatky v tejto veci.

Proti obom výrokom rozhodnutia odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Žiadal napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. Namieta, že z obsahu spisu vôbec nevyplýva, že rozsudok súdu prvého stupňa mu bol doručovaný spôsobom stanoveným v ustanovení § 47 ods. 1, 2 O.s.p. Odvolací súd si pravdivosť údajov na doručenke, ktorou bol doručený rozsudok, neoveril.

Poukázal na ustanovenia Poštového poriadku s tým, že odvolací súd sa otázke zisťovania adresáta v mieste doručovania v napadnutom uznesení vyhol a vyhodnocoval len doručenkou krajského súdu, ktorá sa tejto otázke a podmienke vôbec nevenuje. V čase doručovania zásielky pošta mala tlačivo Oznámenie o uložení zásielky. V konkrétnom prípade doručovateľ výzvu, ani iné vhodné oznámenie o pokuse doručiť zásielku, neurobil, hoci na doručenke kolónku vyplnil ako 19.12. a hoci vypísal aj kolónku opakované doručenie „20.12.“ Potvrďuje to nepriamo aj neexistencia času na vyzdvihnutie zásielky medzi výzvou a novým doručením a uložením. Niekedy v priebehu vianočných sviatkov mi dali do domovej schránky oznámenie o uložení zásielky, na základe ktorého si po dovolenke zásielku vyzdvihol 3. januára 2002. Odmietnutím odvolania, ako oneskorene podaného, podľa jeho názoru mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Dovolanie podal žalobca aj proti výroku, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa potvrdené. V odôvodnení poukázal na konanie, v ktorom bol súdom oslobodený od platenia súdnych poplatkov. Ako dôvod uvádza tie isté dôvody, na základe ktorých ho už súd prvého stupňa oslobodil od platenia súdnych poplatkov. Uviedol, že pochybenie odvolacieho súdu je

zrejmé, takže nie je účelné zálohovať štát súdnym poplatkom, ktorý sa nezúročuje. Netvrdí, že je sociálny prípad, ale nedá zámienuku k šesťročným priet'ahom dokladaním majetkových pomerov.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne a navrhuje dovolanie žalobcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods.2 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, dovolanie prejednal a po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že dovolanie je v časti dôvodné.

Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa svoj rozsudok z 18. októbra 2001 doručoval žalobcovi poštou. Z pripojenej doručky vylýva, že táto zásielka bola žalobcovi doručovaná 19. decembra 2001. Opakované doručovanie zásielky bolo vykonané 20. decembra 2001, kedy bola zásielka uložená na pošte. Odvolací súd tretí deň od uloženia, t.j. 23. decembra 2001 považoval zásielku za doručenú (v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p.), avšak keďže bola nedeľa a nasledujúce dni (24.12., 25.12. a 26.12.) boli vianočne sviatky, rozsudok súdu prvého stupňa považoval za účinne doručený až 27. decembra 2001, od tohto dňa počítal plynutie lehoty na podanie odvolania. Zákonná lehota na podanie odvolania podľa názoru odvolacieho súdu uplynula 11. januára 2002.

Odvolací súd pochybil, keď si žiadnym spôsobom nepreveril v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p., či sa žalobca v čase doručovania rozsudku zdržiaval v mieste doručovania. Preto záver odvolacieho súdu bol z uvedeného dôvodu predčasný. Pre účely posúdenia, či boli splnené podmienky náhradného doručenia, bolo potrebné zistiť, či osoba, ktorej bola zásielka doručovaná, sa na adrese v čase doručovania zdržovala a či bol adresát o opakovanom doručení upovedomený. Týmto postupom odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Na základe uvedeného dovolací súd podľa ust. § 243b ods.1, 2 O.s.p. uznesenie odvolacieho súdu v časti, ktorou odmietol odvolanie žalobcu, zrušil a vec vrátil odvolaciemu

súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní odvolací súd vykoná v naznačenom smere potrebné šetrenie.

Pokiaľ žalobca napadol dovolaním aj rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa o neoslobodení od súdnych poplatkov, proti tomuto rozhodnutiu dovolanie podľa § 239 O.s.p. nie je prípustné. S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods.1 O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadať vždy na prípadnú procesnú vadu, uvedenú v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd, vymenovaných pod písmenami a/ až g/ tohto ustanovenia (ide o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom a rozhodovanie vylúčeným sudcom, alebo nesprávne obsadeným súdom). Existencia niektorej z uvedených väd dovolacím súdom nebola v konaní zistená.

Vzhľadom na uvedené, prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 239 a ani z ustanovenia § 237 O.s.p.

Keďže v tejto časti rozhodnutia odvolacieho súdu dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. a neboli zistené ani procesné vady uvedené v § 237 O.s.p., odvolací súd dovolanie žalobcu ako neprípustné podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. októbra 2008

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu